Χρειαζόμαστε πιο πολλά αιολικά πάρκα για χαμηλότερο κόστος ρεύματος

γράφει
ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Γ. ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΙΟΥ*

* Ελληνική Επιστημονική Ενωση Αιολικής Ενέργειας (ΕΛΕΤΑΕΝ)

Η ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΡΙΣΗ και η εκτόξευση του ρεύματος πιέζουν νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Η πιο αποτελεσματική και μόνιμη λύση είναι να αντικαταστήσουμε γρήγορα τους ακριβούς εισαγόμενους ενεργειακούς πόρους με φθηνή εγχώρια ηλεκτρική ενέργεια. Αυτή είναι η ενέργεια που παράγεται από αιολικά πάρκα και τις άλλες ανανεώσιμες πηγές.

ΕΔΩ ΚΑΙ ΜΗΝΕΣ, το κόστος που βαραίνει τον καταναλωτή για την παραγωγή του ρεύματος κινείται σταθερά πάνω από 200 ευρώ ανά μεγαβατώρα. Αυτή είναι η τιμή ηλεκτρισμού που διαμορφώνεται στη χονδρική αγορά, δηλαδή στο Χρηματιστήριο Ενέργειας, και περνάει στους λογαριασμούς των καταναλωτών. Για παράδειγμα, τον Φεβρουάριο 2022 ήταν 221,71 ευρώ/MWh. Η αιτία της αύξησης είναι οι χρηματιστηριακές μεταβολές και κίνδυνοι και φυσικά η εκτόξευση του κόστους των ορυκτών καυσίμων -και ειδικά του φυσικού αερίου- που συμπαρασύρει το κόστος ρεύματος. Ο λιγνίτης ήταν ήδη και παραμένει ακριβός.

ΒΑΣΙΚΗ ΑΜΥΝΑ του καταναλωτή είναι οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και ιδίως τα αιολικά πάρκα. Για το ρεύμα που παράγεται από τα νέα αιολικά πάρκα, ο καταναλωτής βαρύνεται με 3-4 φορές λιγότερο κόστος, δηλαδή ένα κόστος της τάξης των 55 ευρώ/MWh.

ΤΟ ΟΤΙ η αιολική ενέργεια είναι πολύ φθηνότερη από τον λιγνίτη και το φυσικό αέριο δεν οφείλεται μόνο στην κρίση και στον πόλεμο. Ισχυε και πριν από την πρόσφατη εκτόξευση των τιμών των ορυκτών καυσίμων. Αυτό προκύπτει από πλήθος μελετών και μετρήσεων. Ενδεικτικά αναφέρω την τελευταία ετήσια έκδοση του διεθνούς οίκου Lazard, που εκδόθηκε τον Οκτώβριο 2021 και καταγράφει απολογιστικά στοιχεία κόστους πριν από την εκτόξευση των τιμών. Σε διεθνές επίπεδο, λοιπόν, τον προηγούμενο χρόνο, κατά μέσο όρο, το κόστος των αιολικών πάρκων και των μεγάλης κλίμακας φωτοβολταϊκών ήταν 43 δολάρια/MWh. Οι πιο ακριβές τεχνολογίες ηλεκτροπαραγωγής ήταν τα νέα πυρηνικά με 205 δολάρια/MWh, οι σταθμοί αιχμής φυσικού αερίου με 197 δολάρια/MWh και οι ανθρακικοί σταθμοί με 130 δολάρια/MWh.

ΤΑ ΜΙΚΡΑ φωτοβολταϊκά σε στέγες ήταν επίσης ακριβά. Ενδιαμέσως είχαμε τους άλλους σταθμούς αερίου (συνδυασμένου κύκλου) με 64 δολάρια/MWh και τη γεωθερμία με 87 δολάρια/MWh (επαναλαμβάνω ότι τα κόστη αυτά δεν περιλαμβάνουν την εκτόξευση των τιμών από το καλοκαίρι και μετά). Αυτή είναι η μεγάλη εικόνα: Τα αιολικά και τα φωτοβολταϊκά είναι και ήταν η πιο φθηνή λύση ηλεκτροπαραγωγής.

ΕΚΤΟΣ από φθηνό, το κόστος του ρεύματος από ανανεώσιμες είναι σταθερό. Δεν εξαρτάται από τις διεθνείς διακυμάνσεις των τιμών των καυσίμων, που αλλάζουν συνεχώς. Αυτό οφείλεται στο ότι ο ήλιος και ο άνεμος είναι δωρεάν. Ετσι, το κόστος παραγωγής από φωτοβολταϊκά και ανεμογεννήτριες εξαρτάται αποκλειστικά από το κόστος κατασκευής του κάθε σταθμού, το οποίο καταβάλλεται μια φορά στην αρχή της επένδυσης. Με τον τρόπο αυτόν, η εθνική οικονομία γνωρίζει με βεβαιότητα το κόστος της ενέργειας που έχει να αντιμετωπίσει τις επόμενες δεκαετίες. Επειδή, λοιπόν, τα αιολικά πάρκα έχουν χαμηλό και σταθερό κόστος ρεύματος, προσφέρουν διπλό οικονομικό όφελος στον Ελληνα καταναλωτή:

ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝ οικονομικό πλεόνασμα υπέρ των καταναλωτών. Το πλεόνασμα οφείλεται στη διαφορά μεταξύ (α) της τιμής στη χονδρική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (δηλαδή στο Χρηματιστήριο Ενέργειας) που βαρύνει τους καταναλωτές και που είναι υψηλή εξαιτίας των ορυκτών καυσίμων και (β) του σταθερού χαμηλού κόστους της αιολικής ενέργειας με το οποίο αμείβονται τα αιολικά πάρκα. Η διαφορά αυτή επιτρέπει στην κυβέρνηση να μεταφέρει πόρους στο Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης (ΤΕΜ), από το οποίο επιδοτεί τους λογαριασμούς. Δηλαδή η «Πίστωση ΤΕΜ», που βλέπουμε στους λογαριασμούς μας, υπάρχει χάρη στα αιολικά πάρκα.

ΤΟΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟ 2021 (τελευταίος μήνας για τον οποίο υπάρχουν αναλυτικά στοιχεία), το οικονομικό πλεόνασμα που δημιούργησαν με αυτόν τον τρόπο τα αιολικά πάρκα ήταν 114 εκατ. ευρώ.

ΤΑ ΑΙΟΛΙΚΑ ΠΑΡΚΑ όχι μόνο παράγουν πολύ πιο φθηνά από την τιμή στη χονδρική αγορά, αλλά ταυτόχρονα -μαζί και με τις άλλες ανανεώσιμες- μειώνουν αυτή την τιμή. Ετσι, ο καταναλωτής πληρώνει λιγότερα για το συνολικό του ρεύμα. Αυτό συμβαίνει διότι, επειδή ο άνεμος και ο ήλιος είναι δωρεάν, οι ανανεώσιμες οδηγούν κάθε ώρα σε σβήσιμο τις ακριβότερες συμβατικές μονάδες παραγωγής.

ΓΙΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ, τον Δεκέμβριο 2021 η τιμή στη χονδρική που βάρυνε τον καταναλωτή ήταν 235 ευρώ/MWh. Αν δεν υπήρχαν τα αιολικά και τα φωτοβολταϊκά που έχουμε, η τιμή αυτή θα ήταν πάνω από 316 ευρώ/MWh. Για όλο το 2021, οι ανανεώσιμες «κούρεψαν» την τιμή κατά 40% κατά μ.ό. Χάρη σε αυτό το «κούρεμα», οι ανανεώσιμες εξοικονόμησαν 2,5 δισ. ευρώ όλο το 2021 προς όφελος των καταναλωτών. Η εξοικονόμηση αυτή είναι 4 φορές μεγαλύτερη από το ρυθμιζόμενο τέλος ΕΤΜΕΑΡ.

ΕΚΤΟΣ από φθηνή και με σταθερό κόστος, η αιολική ενέργεια είναι εγχώρια. Είναι ο 100% βεβαιωμένος ενεργειακός πλούτος της πατρίδας μας, που μπορούμε να τον αξιοποιήσουμε άμεσα, με ώριμες και ασφαλείς τεχνολογίες. Προσφέρει ενεργειακή ανεξαρτησία τώρα. Πρόκειται για πλεονέκτημα εθνικής σημασίας. Ο σημερινός πόλεμος στην Ευρώπη αποδεικνύει πως τα εισαγόμενα καύσιμα μπορούν να γίνουν όπλο στα χέρια του επιτιθέμενου.

Π' ΑΥΤΟ πρέπει να κινηθούμε πιο γρήγορα στην ενεργειακή μετάβαση. Ενα σύστημα με ανανεώσιμες πηγές, αποθήκευση ενέργειας, διαχείριση ζήτησης και εξοικονόμηση ενέργειας είναι εφικτό, οικονομικό και βιώσιμο. Στο ενδιάμεσο διάστημα, θα πρέπει να διαχειριστούμε την έκθεση των οικονομιών μας στα εισαγόμενα ορυκτά καύσιμα, ώστε να ελαχιστοποιήσουμε τους κινδύνους επαναλαμβανόμενων κρίσεων και το κόστος. Γι' αυτό χρειάζονται κοινωνικές πολιτικές και μηχανισμοί εφεδρειών.

ΑΦΟΥ η αιολική ενέργεια είναι φθηνή, με σταθερό κόστος, καθαρή και εγχώρια, τότε γιατί το 2021 κάλυψε μόνο το 19% περίπου της εγχώριας κατανάλωσης ρεύματος; Αντί αναλυτικής απάντησης, αναφέρω απλά ότι σήμερα κατασκευάζονται στη χώρα αιολικά πάρκα που ξεκίνησαν να μελετώνται και να αδειοδοτούνται πριν από περισσότερα από 10 χρόνια.

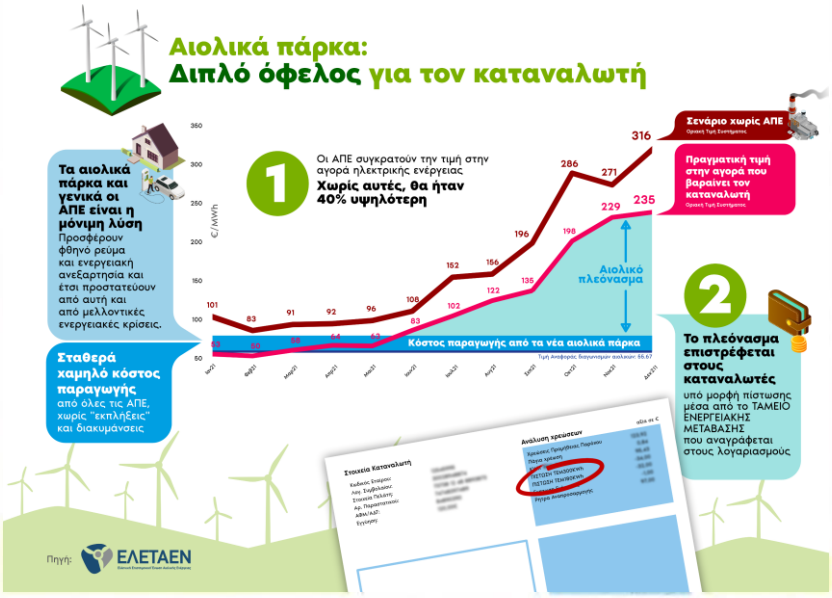

> Εκτός από φθηνή και με σταθερό κόστος, η αιολική ενέργεια είναι εγχώρια. **Είναι ο 100% βεβαιωμένος ενεργειακός πλούτος της πατρίδας μας, που μπορούμε να τον αξιοποιήσουμε άμεσα, με ώριμες και ασφαλείς τεχνολογίες. Προσφέρει ενεργειακή ανεξαρτησία τώρα. Πρόκειται για πλεονέκτημα εθνικής σημασίας**